

עטרת שרוב

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בניסיונות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת תצוה – זכור – פורים

בס"ד, עש"ק פרשת תצוה
י' אדר תשפ"ג – שנה י"א גליון ת"ק

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש			
הרה"ג מוצ"ש ר"ת			
ירושלים	5:05	6:18	6:59
בני ברק	5:20	6:20	6:56
ניו יורק	5:35	6:54	7:06
מונטריאל	5:30	6:50	7:02

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֵיךְ שִׁמּוֹן זֵית זָךְ כִּתִּית לְמֵאֹזֶר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד (כו.כ.)

וזוה התיקון נעשה ע"י מרדכי הצדיק, שהוא בסוד י"א סמני הקטורת, כמו שאמרו חז"ל (מגילה י:)'יעלה ברוש' זה מרדכי, שנקרא ראש לכל הבשמים, שנאמר 'ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור' ומתרגמין מרי דכי. ולכן אמרו חז"ל (גישין נו:): מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק. שזה נעשה ע"י שהוציא מרדכי את הניצוץ הקדוש שהיה בהמ"ן שהוא בני' חלבנה". וזהו שמן זית זך בסוד 'שמן' וקטורת ישמח לב' (משלי כו ט) אף על גב דאיהי חד, אינון תרין, וכלא חד (וזה"ק ח"ב קמח), שע"י שניהם עולה הניצוץ הקדוש שבתוך הקלי'.

וע"י עליית הניצוץ הקדוש שהוא בחינת חלבנה בחינת המ"ן נעשה הגאולה, כי חלבנה והמ"ן בני' היחוד שלע"ל שהוא יהי"ה אדני' כמבואר בלקו"ת זכריה. והרי הגאולה השלימה לע"ל יהיה ע"י מחית עמלק והמן לגמרי, כי אין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק כולו (רש"י שמות יז טו).

וזוהו ויקחו אליך, כי אליך עה"א בני' שם אדני', שהוא תיקון פגם ע"ז שהוא פגם המלכות כדלעיל, ועי"ז נעשה היחוד דלעתיד לבוא. וגם הרי שם אהי"ה הוא על לע"ל כמו איתא בזה"ק (ח"ג יא). אנא זמין לאתגליא, וא"כ שם אדני' ואהי"ה עה"א והכולל בני' צ"ה.

וזוה התיקון יהיה ע"י שמן זית זך שהוא התורה, בסוד ז"ך אותיות התורה, שעל ידם מכלים זרעו של המן ועמלק, כי כל ביאת עמלק על עם ישראל היה ע"י שריפו עצמן מדברי תורה כמאמרם ז"ל (סנהדרין קז), ולכן ע"י עסק התורה מכניעים ומכלים זכר עמלק. וכן היה בימי הפורים הכניעו את המן ע"י שקיבלו את התורה מאהבה, כמו שאמרו חז"ל (שבת פה). הדור קבלוה בימי אחשוורוש דכתבי' קימו וקבלו היהודים' קיימו מה שקיבלו כבר.

הקב"ה יעזור שנוכה למחית עמלק והמן, ע"י שנעסוק באותיות התורה בקדושה וטהרה לשמו יתברך מתוך אהבה, ועי"ז יהיה היחוד השלם של לע"ל, ולגאולה השלימה בב"א.

שזה"ש פורים תשס"ד לפ"ק

בעגל ושבירת הלוחות. ועל זה בא כאן המצוה של הדלקת המנורה לתקן את הפגם של עבודה זרה שעשו בני ישראל ולתקן מלכות שמים.

והנה זה אמרו חז"ל (מגילה יג.) שהמן היה מורע עמלק, ואסתר מורע שאול, ולכן בא על ידה מחיית עמלק המן זרעו, ותיקון פגם של שאול המלך שלא קיים בשלימות מחיית עמלק כמו שכתוב בשמואל (א טו). וקליפת המן היה ג"כ כמו עמלק שהוא עבודה זרה, כמו שאמרו חז"ל (שם י:)'תחת הנעצוץ' (ישעיה נה ג) תחת המן הרשע נעשה עצמו עבודה זרה, דכתיב 'ובכל הנעצוצים ובכל הנהלולים' (שם ז ט). וגם אמרו שם חז"ל (יב.) מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כליה, מפני שהשתחוו לצלם.

ולכן בא מרדכי שהיה משורש משה (פע"ח שער ר"ח חנוכה ופורים פ"ז), וכמאמרם ז"ל (אסתר ו ב) שמרדכי היה שקול כנגד משה. להשלים את מחיית עמלק שהתחיל משה רבינו, ולתקן הפגם ע"ז, ולמחות שמו של המן שהיה מורעו של עמלק, וכמו פרש"י (אסתר ג ב) 'ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה' משום שהמן עשה עצמו אלוה. ולכן אמרו חז"ל (מגילה יג.) רבי יוחנן אמר, לעולם מבנימין קאתי [שהוא מבחינת המלכות], ואמאי קרי ליה יהודי, על שום שכפר בעבודה זרה, שכל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי.

ואם כן יש לפרש ואתה היינו משה ומרדכי, תצוה צריכים לתקן את הפגם של עבודה זרה מעם ישראל, ממה שנגרם ע"י עמלק והמן, וזה ע"י ויקחו אליך שיוציאו את הניצוץ הקדוש שבהם, וזהו ויקחו אליך לעלותה לצד הקדושה, וכמו שמבואר בשער הכוונות (דרושי תפלת השחר דרוש ג) שע"י פטום הקמרת שאנו אומרים, גורמים לפלק חיות הקדושה אשר בתוך הקלי' העשייה, ואנו מסלקים אותם ע"י סמני י"א קמרת, כי יש י"ס דקליפה, ועוד כח אחד קדוש המחיה אותם הרי הם י"א, וע"י אלו הי"א סמנים שהם הי"ס דעשייה, ועוד אותה נקודה קדושה העליונה המחיה את כולם, ואז ע"י כך נרחין הקלי' ואנו מסלקים משם אותה הנקודה אשר היתה מחיה אותה, ואח"כ אנו ממתין את העשר קליפות, ולכן כיון שהקדושה והחיות שבהם מסתלק מהם אז נשארים הם מתים עי"ש.

הנדרה לדרוש הפסוק הזה על יום הפורים דפרים, שהוא ביום שלישי שאחרי שבת פרשת תצוה, ויש לו עוד שייכות ליום השבת שעבר, כי הרי ידוע ממרן האריז"ל (שער הכוונות דרושי סדר שבת ד"א ענין ויהי נועם דמוצ"ש) ששלשה ימים מתחילת השבוע הם נכללים משבת שעברה, וז"ל: דע כי הנה בכל יום שבת ניתוסף קדושה באדם בנר"ן שלו, ולכן צריך האדם לכיון כדי שישאר לו איזה תוספת מאותה הקדושה של שבת לימי החול הבאים, וע"י כן יבנו דרכיו, אם יתמיד לכיון בהם היטב, ומובטח לו שלא יקמרו בו היצה"ר, ולא יחמיא אותו כל אותו השבוע, והכל תלוי כפי תוקף כוונתו בקדושה ובטהרה. והנה ענין השארות תוספת הקדושה הוא עד"ז, כי ביום א' של השבוע, נשארת באדם בחינת תוספת קדושת הנשמה, ואח"כ יסתלק. ותוספת הרוח נשאר עד סוף יום ב' בשבת, ואח"כ יסתלק. ותוספת הנפש נשארת עד סוף יום ג' בשבת, ואח"כ תסתלק עי"ש.

ואם כן יש לומר, שכאן מרמז לנו התורה הענין של מחיית עמלק והמן, ולהוציא מהם את הניצוץ הקדוש, ועי"ז נוכח במהרה לגאולה השלימה.

דהנה איתא בזה"ק פרשת צו (ח"א כו:): הא אוקמוה לית 'צו' אלא עבודה זרה עי"ש. וא"כ י"ל ג"כ כאן צ"ו של תצוה מרמז על עבודה זרה, ות"ה של תצוה מרמז על הפגם של ע"ז, שפגום בספירת המלכות כנודע (פע"ח שער ר"ח פ"ה), כי פורק ממנו עול מלכות שמים, וזה מרמז האותיות ת"ה של תצוה שהם במלכות, כנודע כי אות ת' היא סוף כל האותיות שהוא מרמזו למלכות, וכן ה' אחרונה שבשם הוי"ה מרמזו במלכות. והרי כל ענין של הדלקת המנורה הוא תיקון לפגם עבודה זרה, כי הרי אמרו חז"ל (שבת כב:): וכי לאורה הוא צריך, והלא כל ארבעים שנה שהלכו בני ישראל במדבר לא הלכו אלא לאורו, אלא עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל. וגם המנורה עצמה היא במלכות כמבואר בלקו"ת תרומה.

והרי כאן מדבר התורה לאחר מלחמת עמלק, ועל עמלק כתוב בפרשת זכור (דברים כה יח) 'ולא ירא אלהים' ופרש"י שם 'ולא ירא' עמלק 'אלהים', שפגם במלכות שמים, ועי"ז גרם שבני ישראל הטאו

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

כְּטוֹב לֵב הַמֶּלֶךְ בֵּינוֹ (אסתר א')

כמו שהיה למרן המעשי' שציערו אותו מאד הרשעים, עד שפעם אחת שלחו אחריו שיבוא, ואמרו לו שצריכים אותו לאיזה ענין, והכוונה היה להכותו ולהרגו, והוא אע"פ שראה הכל נסע. וכשבא לשם עשו לו סעודה גדולה, והשקהו יין ישן של מאה שנים, כשהיו שותין ממנו מעט היו משתכרין, והכוונה היה שבתוך השיכרות יעמדו עליו להכותו מכת רצח. וצוה שיתנו לו תפוחים, והיה לו כונה ושם יחוד, שהתפוחים מפיגים היין, כמבואר בווהר (ח"ג מ), ושמה הרבה ולא נשתכר, והם בהכרח גם כן שתו, וכשראו שנפל עליהם תרדמה גדולה וכבדות, ציוו לסיסור המבצר בדלתים ובריה שלא לברוח.

והתחילו לכוות אותו ולדיב עמו, אבל נפל עליהם שינה, ונעשו כפגרים, והוא צוה למשרתו שיאסור המרכבה ליסע משם. ואמר לו המשרת, רבינו הדלתים סגרו במנעול ובריה חזק. ואמר להמשרת לך אמור להם משמי שיתפתחו, והלך ואמר, וניפתחו ברעש גדול. וכשראו הנשים שלהם המופת הזה, בקשו ממנו בבכיה שלא יהיה עונש על ידו. והשיב להם, שניגור עליהם שריפה ומגיפה ודלות, וכל הנולד מהם יהיה לו מום, והפצירו בו, ואמר שעד עשרים שנה יתעכב הגזירה על ידי בקשתם.

ונסע משם, ומחמת פחד הרשעים נסע עשרים פרסאות בהרף עין על ידי קפיצה, כי זה היה נקל לו, ואמר שאם היו נוגעין בו להכותו, היה נחרב חצי עולם. וכל זה על ידי נחשים צפעונים שדברו עליו סרה, ולולא כן היה מביא הגאולה, והיה מחזיר כל העולם למוטב.

'נתים מצותיך' היחוד דר מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

וַיֹּאמֶר הַמֶּן לְמֶלֶךְ אַחְשָׁרוֹשׁ יִשְׁנוּ עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הַעַמִּים בְּכָל מְדִינֹת מִלְּבוֹנְתָךְ וְדַתֵּיהֶם שְׁנוֹת מִכָּל עַם וְאֵת דַּתִּי הַמֶּלֶךְ אֵינִם עוֹשִׂים וְלִמְלָכָה אֵין שׁוּחַ לְהַנִּיחֵם (ד'ג)

ישנו עם אחד' ארוננו הקדוש רבינו חיים בן עמר כתב בספרו ראשון לציון ששמע במתיבתא דרקיעא, שהפסוק הזה חציו אמר המן וחציו רוח הקודש. על כן אענה גם אני חלקי בזה.

המן אמר, 'ישנו' מבואר במדרש (אסתר רבה ז' ב') אלהיהם ישן, המלך שלהם ישן שנתלקה המוחין מו"א, עין בפע"ח פורים. והשיבה רוח הקודש, עם אחד' במצות יהוד ק"ש, שאומרין 'אחד' ממשכינ המוחין לעזר אנפין (פע"ח ק"ש פ"ג) באחדות אור א"ם, ולא יגום ולא יש"ן שומר ישראל' (תהלים קכ"ד).

אמר המן. 'מפזר ומפרד בין העמים' מחמת שהם תחת יד שרי העמים, מפזר כפרידה שאינו מוליד שום מצוה, ואי אפשר להם להיות מעוררין בקדושה עליונה.

ורוח הקודש השיב. 'בכל מדינות מלכותך' כך השיבה מדת הרחמים לפני המן מדת הדין, רבש"ע אל תשמע לזה שאומר שהם כפרידה שאין מולידין מצוה ומעשים טובים, על ידי שהם בין העמים תחת השמים. אלא 'בכל מדינות מלכותך' מלכות שמים, השכינה הולכת בכל מקום, ומאיר להם באוירא דארץ ישראל, ומקבלת ברכות ותפלת ותורה ומצות יהודים שלהם.

ואחר כך קיטרט מדת הדין. 'זדתייהם שנות' הם משנים את הדת, ונכשלין בעון.

והשיב מדת הרחמים. 'מכל עם' זה גורם להם שנתערבו בין הגוים, וגם יש להם חלק מכל עם, וחלק הרע גורם להם לחטוא.

ואגורה מדת הדין 'זאת דתי המלך' שיצא מפי הקב"ה עליהם דתות ודינים קשים, כי מכשף גדול היה, וידע שנגורה גזירה מאת מלך מלכי המלכים לכולתם חלילה.

והשיב רוח הקודש מדת הרחמים, 'אינם עשים' כי קבלנו ממרן אלהי הריב"ש טוב (בעש"ט עה"ת נח קנ"ג), שקיבל מרבו אחיה השלני, כשיצא צירופים ואותיות מאת הקב"ה, כל זמן שלא נתפשטו בבחינות עשיה, יכולין להתשנות ולהתהפך לצירופים טובים, מצר"ה צה"ר, מרע"ש עש"ר, מרז"י יו"ד, כנודע לכל מבני מדע. והוה 'אינם עשים' שלא נתפשטו עדיין, לחותם דם של עשיה, אלא חותם מיט' (אסתר רבה ז' ב') של מטיטרון בתוספת יוד והחיות שלו מיט', ועיין (שער השמות) (שער מו פ"ו). שכן עולמות ב"ע נקראין חותם, ויצירה חותם מיט' של מטיטרון, וחותם דם גבורות קשות הוא בעשיה, שר היע"ר מספר פ"ר מספר מנצפ"ך (ע"ח שער מו פ"ו) חותם דם, שכן יע"ר מספר מנצפ"ך הם דם, כמבואר שער מנת"א (פ"ה). והוה 'אינם עושים' שעדיין לא נתפשט הגזירה בחותם דם של עשיה.

ואח"כ קיטרט מדת הדין, 'זלמלך אין שוה' כי באמת צוה לנו להדמות ולהשוות אליו בכל מיני מדות טובות, 'והלכת בדרכיו' (דברים כח טו. תנ"כ"א רבה פכ"ד). ואמרה מדת הדין. 'זלמלך אין שוה' שאינם מדמים עצמם להשוות למלך בכל דרכיו ומדותיו הטובים והישרים.

והשיב מדת הרחמים. זהו 'להניחם' באמת הם שוים ודומים לרבים מלך מ"ה הקב"ה. אבל צדיקים אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב (ברכות סד), 'כי השמים לא זכו בניינו' (איוב מו טו), על כן 'להניחם' בזה אינם שוים, אלא הולכים מדרגא לדרגא במדרגות עליונות. ועדיין נדמה לפני הקב"ה מגודל אהבה שיש לו עליהם, שעדיין לא זכו ונטהרו, ע"כ בכל עת נזככין, ואין להם מנוחה, אלא ילכו מחיל אל חיל, עד יראה אל אלהים בציון, בצרור החיים, בגן עדן עליון אכ"ר, ושם חלקנו עמהם

'בתם אופיר' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

עטרת רז

רזי תורה מרבתינו זי"ע

וַתִּקְרָא אֶסְתֵּר לְהַתֵּף מִסְרִיּוֹ הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר הֶעֱמִיד לְפָנֶיהָ וְתַעֲזוּהָ עַל מַרְדֳּכָי לְדַעַת מַה זֶה וְעַל מַה זֶה (ד'ה)

הרשעים, עיין בשער היחודים (פ"ב) בסוד (תהלים צ"ח) 'בעיניך תב"מ' עם הדי' אותיות מנ"י תב"ה, שבשם תכ"ה ממותין הקליפות והרשעים. לכך שלחה לו הת"ך, לרמוז לו שדעתה שכעת אי אפשר בהמתקה, רק לכרות אויבי השם.

וסוד אסתר' הת"ך, 'הית"ה לרא"ש פנ"ה' (שם ק"ח כח) במספר השווה. מבואר ממרן האר"י (ע"ח שער ג פ"ב) והאי 'אבן' מלכות האחרונה שבכל העולמות, עקב דאדם קדמון, בחינת אסתר ששם עיקר 'אסתר אסתר' בהאי אבן רציץ מוחא דנחש, ומחית לצלמא על הגלוהי כל הקליפות. ולכך בהשלמות אסתר' הת"ך 'יבוא מחיית הרע.

ולזה 'תעזוהו על מרדכי לדעת מה זה ועל מה זה' כי כבר ידעה אסתר כל הענין מנערותיה, ושלחה התך למה אינו מסכים לדעתה.

'בתם אופיר' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

'ותקרא אסתר להתך' ענין התך נדבר מעט, ומקודם נבאר בביאור היטב בענין הויכוח שהיה כאן בין הצדיקים מרדכי ואסתר.

ונבאר מעט מה שכתב מרן (שער רוח הקודש ד' ז ע"א) כי בקליפות לא היה להם תיקון והמעמדות אור דרך שערות וצינורות, אלא בויער דקליפה בחינת עשו הרשע ולא מא"י' ומעלה דקליפה. כי ענין תיקון הוא המעמדות האור דרך שערות וצינורות, ואז לא יזיק להם האור הרב, כנודע מדברי מרן האר"י. ולכן אריך דקליפה לא היה לו תיקון.

ומבואר בדברי מרן (פע"ח ק"ש עה"ט פ"ה) שצריכין להמשיך אור ממוז"א, סוד מוגל"ה, וכשנמשך האור מתים הקליפות, כי התגלות אור הכתר בחינת מולא דרקנא דתיקון הוא כלה ונחרצה לקליפות, הכל ידוע, ונעשים פגרים מתים. כי מחמת שלא היה תיקון באריך דקליפה, ואינו יכול לקבל אור רב, ולכן כשמושיכין אור גדול באריך בחינת כתר

דקדושה, והם אריך ויא"א דקליפה אין להם שם לא שערות ולא צינורות, ולכן הם בלתי מתוקן. ולכן בהמשכות אור רב באריך אינם יכולים לקבל, ומתים כל הקליפות. אבל לבשת השק הוא להמתיק ועיר דקליפה בחינת עשו שכתבו אצלו 'אדרת שער' (בראשית כח כח) והם שערות ותיקונים, ולכן לבישות שק אינו אלא להמתיק הרע ולעשותו טוב גמור, וכל זה עיין בדברי מרן היטב.

ובה' תבין הויכוח, כי מרדכי מורע שאלו אשר חמל על מיטב הנצא, וכך מרדכי דעתו היה, לכך לבש שק ואפר, הממתקים את הרע לעשותו טוב. ואסתר צוטה להסיר שקו מעליו, ולא קבל את דבריה, עד לבסוף הודה לדבריה.

ולכך 'ותקרא אסתר להתך' ומבואר הרבה פעמים בדברי מרן האר"י (פע"ח שער העמידה פ"ב קריאת ס"ח פ"ה) שבשם הת"ך תכ"ה הרג משה למצרי. ובהו השם ממותין

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

בענין אמירת 'על הנסים' בפרזים בפורים דמוקפין שושן פורים

שני שושן פורים פורים דמוקפין אעפ"י שהיה בפרזים היה נוהג המהר"ל שהיה מהראשונים במנהגי אשכנז, לומר על הנסים בתפלה, ולא חשש להפסק בתפלה.

ו"לכ הרדב"ז (בש"ת ח"א סימן תקח) שהאומר על הנסים בשני הימים לא הפסיד, דקושטא הוא שבשני הימים נעשו להם נסים ונפלאות, כמו שמבואר במגילת אסתר. ע"ש.

וכן כתב הגה"ק **ממונקאטש** ב'נמוקי או"ח' (סימן תרצג, 'דרכי חיים ושלום' חודש אדר סימן תתנו) וז"ל: שמעתי בשם חו"ז הרה"ק **מוה"ר יצחק אייזיק זי"ע בעל 'היכל הברכה' מקאמרנא**, שהיה אומר על הנסים בשושן פורים בתפלה בלחש, וכשהיה אז מתפלל לפני העמוד אז בתפלה בקול לא אמר, מפני שהוא נגד פסק השו"ע לא רצה לפרסם בצבור בקול ולכתחילה. וכן שמעתי כמדומני עוד מקדושים אשר בארץ זי"ע שאמרו על הנסים בתפלה בלחש בשושן פורים. ע"כ. הרי שהביא עדות נאמנה שרבינו אמר על הנסים גם בשושן פורים, כדעת גדולי הפוסקים שאמרו על הנסים.

דעת מרן האריז"ל

בשער הכוונות (ענין פורים) הביא הגהה מרבי שמואל וויטאל ז"ל: אמר שמואל כתב אבא מורי [המהר"ח] ז"ל, וז"ל: שמעתי ממהר"י הכהן שראה למוריניו [האריז"ל] ז"ל בבית הכנסת של אשכנזים ביום ט"ו לאדר שהוא יום הב' של פורים בהיותו בצפת ת"ו לא היה אומר על הנסים. ועוד כתב וז"ל: אמר שמואל גם אני ראיתי למורי [המהר"ח] ז"ל שביים הב' של פורים בדמשק לא היה אומר על הנסים. והנלע"ד כי הטעם הוא כי בענין ההפסק בעמידה לא היה מפסיק מספיקא. ע"כ.

וכתב בנימוקי או"ח (שם) על דברי המהר"ש וויטאל ז"ל: ומה שיש לדקדק איך שמע מהאריז"ל מה היה אומר בתפלה בלחש, כיון שלא השמיע בודאי לאזני אחרים ח"ו וגם לא לאזני עצמו, וגם לא כתוב שם שהיה אומר לנהוג כן, אך שהעידו מה שראו היינו שומעים את הקולות מהאריז"ל שלא היה אומר על הנסים בט"ו. יש לומר דהיינו בתפלת חזרה שהתפלל לפני התיבה, והשתא דאתית להכי יש לומר דגם האריז"ל ז"ל לא רצה לעשות בפרהסיא נגד הלכה הפסוקה הנהוגה, ובתפלת לחש היה אומר על הנסים, רק בתפלתו בקול בצבור לא היה אומר בפרהסיא מטעם הנזכר.

ימים בתפלה שלא בזמנה לא היו הפסק, ואפילו לפי מה שחלקנו שם (סק"ב) בין הבדלה לשאר דברים, מ"מ כאן יש קצת שייכות בימים אלו, על כן ודאי אין צריך להחזיר אם אמרו, כנלע"ד ברור. ע"כ וכן **המ"א** (שם סק"א) כתב מיהו אם אמרו אין מחזירין אותו, כמ"ש סוף סימן ק"ח [דאם אמר מאורע שאר ימים בתוך התפלה לא היו הפסק] דלא כב"ח. ע"כ.

הרי שנחלקו מרן המחבר הב"י והרמ"א אם יש איסור יש בהזכרת על הנסים בפרזים ביום ט"ו שושן פורים דמוקפין, לדעת מרן המחבר ליכא איסור לומר על הנסים, וכן לא הביא בשו"ע שלא לומר בפרזים על הנסים בשושן פורים. ולדעת הרמ"א אין לומר על הנסים. ולדעת הרמ"א אם אמר בדיעבד, דעת **הב"ח והכהנ"ג** (שם סק"ב) ו**אשל אברהם** (בוטשאטש) שחוזר להתפלל. אמנם דעת **הט"ז והמ"א** שאינו חוזר להתפלל כיון שיש קצת שייכות בימים אלו. ו**כ"כ החיד"א** בשו"ת 'יוסף אומץ' (סימן ח) דכן יש להכריע מדברי מרן הבית יוסף הנ"ל שאינו חוזר להתפלל. ע"ש.

ודעת רבינו שאינו חוזר להתפלל אם אמר על הנסים אפילו כל השנה לא רק בשושן פורים, כדכתב רבינו ב'שולחן הטהור' (סימן קח סעיף יב) וז"ל: טעה בשאר ימים והזכיר 'יעלה ויבוא', או 'על הנסים' דחנוכה ופורים, או 'זכרנו' 'מי כמוך' 'בספר חיים', 'נחם', אין זה הפסק כלל דהם תפלות קדושות וראויות לכל השנה.

דעת הפוסקים לומר 'על הנסים'

לאידך כתב **העיב"ץ** בספרו 'מור וקציעה' (סימן תרצג) על מה שכתב הב"י ואינו יודע מה איסור יש בהזכרת על הנסים בט"ו. וז"ל: ובאמת אנא אמינא ליה, ואי אישר חילי אקבעיניה להילכתא, ואמאי לא, מכיון דקבלינן ט"ו נמי ליום טוב מדכתיב במגילת תענית. ולא נצרכה אלא לאסור של זה בזה כו' (מגילה ה:). ובו היה עיקר הנס בשלמותו. מי גרע להזכיר בו מעין המאורע מי"ט ב' של גלויות, כל שכן הכא דאיכא תרתין, משום ספיקא דיומא נמי מיבעי לן למימריה, ואין טעם ברור שלא לנהוג בפורים ספקא דיומא, אלא משום דיר"ט דדבריהם הוא, ודיינו שנקל בקריאת מגלה שני ימים, משום טרחא דצבורא, משא"כ בהזכרה. ע"כ.

וכן איתא במנהגי **המהר"ל** (הלכות פורים אות ז) ביום שני אומר על הנסים. דהיינו ביום

בענין אמירת על הנסים בתפלת שמונה עשרה בפרזים ביום ט"ו אדר שושן פורים פורים דמוקפין.

איתא ב'**אורחות חיים**' (ח"א הלכות מגלה ופורים אות לב) וז"ל: ואין אומרים תחנה ולא למנצח ושיר מזמור בשני הימים, לפי ששניהם כאחד טובים, אבל לקרות בתורה ולהזכיר על הנסים בתפלה אסור, כי אם ביום ארבעה עשר לבדו. ע"כ. ומובא ב'**בית יוסף**' (סימן תרצג ד"ה כתב ר"ע) בזה"ל: וז"ל ארחות חיים (הל' פורים אות לב) אין אומרים תחנה ולא למנצח ושיר מזמור בשני הימים אבל לקרות בתורה ולהזכיר על הנסים [בט"ו] אסור כי אם בארבעה עשר, עכ"ל. וכתב עליו הב"י וז"ל: ואינו יודע מה איסור יש בהזכרת על הנסים.

הב"ח (שם ד"ה כתב בספר) תמה על דברי הב"י שכתב ואינו יודע מה איסור יש בהזכרת על הנסים. וכתב וז"ל: ולפע"ד הדבר פשוט דאסור הוא, ואם אמר על הנסים בחמשה עשר צריך לחזור ולהתפלל, דמשנה ממטבע הברכה שטבעו חכמים הוא, ולא דמי למתפלל במוצאי שבת שתים דמבדיל בראשונה ואינו מבדיל בשנייה, ואפילו הכי אם הבדיל בשניהם לא מחזירין ליה, כמו שכתב הר"ף (ברכות יח.), דהתם ודאי כיון דמוצאי שבת הוא ותקנת חכמים להבדיל בתפלה במוצאי שבת ושפיר עביד דאבדיל, אלא דלכתחלה אין צריך לאבדולי בתשלומין, אבל הכא בחמשה עשר לאו פורים הוא, ולא אתקון לומר על הנסים בתפלה אלא לפורים, ע"כ. וכן **הרמ"א** ב'דרכי משה' (שם אות ג) כתב על דברי הב"י שכתב ואינו יודע מה איסור יש בהזכרת על הנסים. וכתב וז"ל: ואינו מבינו, דמאחר דאין צריך לאמרו אם אמרו היו הפסק בתפלה ובברכת המזון, ואין לך איסור גדול מזה. ועוד הביא הדרכי משה שכן כתב ב'מנהגים' (לר"א טירנא מנהגי פורים עמוד קנא) שאין אומרים על הנסים בשושן פורים. וכן פסק הרמ"א (שם סעיף ב) ואין אומרים על הנסים רק ביום י"ד, אבל לא בט"ו.

ומה שכתב הב"ח שאפילו בדיעבד אם אמר על הנסים בחמשה עשר צריך לחזור ולהתפלל דמשנה ממטבע שטבעו חז"ל, כתב עליו חתנו **הט"ז** (שם סק"ג) מ"ח ז"ל הפרזי על המדה לומר שאפילו בדיעבד אם אמרו חוזר דמשנה ממטבע שטבעו חז"ל, וזה אינו, דהא איתא (בסימן קח ס"ב) הטועה ומזכיר מאורע שאר

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבתינו זי"ע

דעתיה כשהשטררימל שלו שמוט על מצחו כדרכו בקדוש. נענה ואמר: שלמה יוסף, עלך להעמיד כמה מדות גדולות של מי דבש עכשיו, כי כעת היתה מפלה גדולה לאותו גוי שהתחרה עמך, כי ירה בעצמו ונהרג. ואכן כשחזר לביתו, נודע לו כי באותה שעה שרבינו אמר לו מה שאמר היה המאורע המופלא הזה, כן יאבדו כן אויביך ה'.

תפארת ישראל - עדות ישראל

הרה"ח ר' שלמה יוסף קרא זי"ל, מחסידי קאמרנא היה מחשובי הנגידים במונקאטש, ומסופר כי פעם קם לו מתחרה גוי, שפתח חנות בגדים מפוארת מול בית מסחרו המפואר, והלה הצליח למשוך את רוב הקונים שלו. לאחר שאשתו הפצירה בו נסע אל רבינו רבי **יצחק אייזיק מקאמרנא** זי"ע לפורים להזכיר את הצרה שהיתה לו. כשישב הצדיק בסעודת פורים, והיתה בדיחא

סיפר הרה"ק מהרפ"ש מקאסאן זי"ע, ששמע מפי זקינו היבני שלשים, שהיה מספר. כי בסדר הסעודות בפורים שרבינו רבי **יצחק אייזיק מקאמרנא** זי"ע, היה נוהג לישב בטלית ותפילין עד זמן מנחה גדולה בהתבודדות ובבכיות, והתפלל מנחה, ואחר כך ישב לסעודה אחת ארוכה שנמשך משך י"ב שעות.

שלשלת הקודש

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים זי"ע

גדולת נשמת מרדכי הצדיק ואסתר המלכה

המתבררים בכל עת, אשר זכה יעקב אליהם שנתבררו אצלו על ידי תורה ומצות. והנה מרדכי לבש 'לבוש מלכות' (אסתר ח טו), וכן אסתר 'ותלבש אסתר מלכות' (שם ה א) שזכתה להתלבש בלבוש של קודם החטא, כמבואר [בזוהר] שלח (קסב).

זוהר חי' ח"ג דף מו :

מבואר כי היצחק"ר הוא שד, והוא זוהמא שהטיל הנחש יסודית הרעים מדות הרעות תאות הרעות, ועיי מיתה מתעכל הרע לגמרי, ונשאר גוף יסודית טובים זכים ונקיים, כקודם החטא שהיה מעפר עליון ויסודית עליון, וגם נשאר אצלו מה שזיכך עיי תורה ומצות את הטוב מן הרע, והחזיר נגה יצחק"ר אל הקדושה והוברר הטוב שבהם, ועל דעת זה כל גוף ולבוש מאבי"ע שנתברר הטוב מן הרע, והן אברי השכינה שנתבררין לטוב עיי תשובה תורה ומצות, והגוף הזך הזה הוא מלבוש וחלוקא דרבנן, המלוש בו בגן עדן ארצי אחר פטירתו. ולפעמים זוכה בו גם בעוה"ז לבוש מלכות, וזכו בו מרדכי ואסתר וצדיקים בעת תורה ותפלה.

זוהר חי' ח"ד דף רסה :

אסתר המלכה מסרה נפשה בשביל ישראל

שמעתי מאמנו"ר זלה"ה על דברי אסתר המלכה, שאמרה (אסתר ז ג) 'נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי, על פי משל, כשעושר מופלג צריך לאיזה סך להלוות לו על איזה שעה, והולך לחבירו שהוא גי"כ עשיר מופלג, אינו בא בבקשה לפניו להלוות לו, אלא בלשון 'שאלה', היש תחת ידך איזה סך להלוות לי, ותיכף משיב לו הן. ולשון 'בקשה' שייך לעני המבקש איזה טובה מעשיר. ובאמת אסתר המלכה כבר מסרה נפשה באמת על עמה ועל קידוש השם, ולא אמרה אלא דרך שאלה 'נפשי בשאלתי שאינו אלא לשון שאלה, שאני שואל ממך אם תתן לי או לא, כי כבר מסרתי נפשי באמת, אבל 'עמי בבקשתי', אבל נפשי לא שייך ביה לשון בקשה, כי ברוצן נפשי ובשמחה אני נותן נפשי על ישראל עד כאן.

בן ביתי' תהלים כא, ה

מרדכי ואסתר ידעו להשביע השד

על ידי שם המפורש

וזה ענין אסתר, שהיתה שולחת שידה במקומה (זוהר ח"א רעו.), והיתה יודעת היא ומרדכי להשביע השד יצר הרע שלה, קליפות נגה שלה, על ידי שם המפורש, ומתלבש בדמות גוף, והולך אצל אחשוורוש, ומשם נולד דרוש בן אסתר, חציו רע וחציו טוב, וצוה שיבנה בית המקדש, ואחר שמת כורש ודריוש הראשון שנתבטל בימיו, ובימי בנה נבנה, ששמע לאסתר אמו.

זוהר חי' ח"א דף לב :

אסתר נתלבשה בחשמ"ל

ותלבש אסתר מלכות (אסתר ה א) כי כל הכלים והלבושים של הנשמות, הם בסוד ביי"ע, שהם חילין דמלכות דאצילות, אבל בסוד אצילות שהוא בחינות חיה, אין עוד כלי כנגדה, 'מלכות' הוא רוח הקודש, ששם בעלי רוח"ק מדברין, כמו דוד וכיוצא בו וכן שלמה בנוי. ואסתר נתלבשה בחשמ"ל שהוא מן יאהדונה"י. 'לבו"ש מלכו"תי' עיי"ב תרע"א יאהדונה"י, והא ידענא דצדיקייא מתלבשין בלבוש מלכות, נהיר לבי"ע, ובאצילות אין עוד כלי לנשמות הצדיקים.

זוהר חי' ח"ה דף קמא :

ממרן הריב"ש טוב (תולדות יעקב יוסף פרשת בהר ופרשת שופטים ועוד) בפסוק 'על מה שוא בראת' (תהלים פט מח) 'עיוין שם. 'ענינו כיוני' (שה"ש ה יב) מאנה באונאה את מי שאין לבו שלם עם ה' אלהיו, שימשוך עצמו אל ראש ורב כמותו לצער הצדיקים.

זוהר חי' ח"ג דף פט :

מרדכי ואסתר זכו גם בעולם הזה

להתלבש בהאי גוף קדוש

שמעון בנו אומר, 'כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה' (אבות א יז). 'כל ימי. צלמי ימי, שממנו נעשה הגוף הפנימי שכולו טוב שעומדין בו בגן עדן, ויש צדיקים כמו מרדכי ואסתר, שזכו גם בעולם הזה להתלבש בהאי גוף קדוש (שעומדין בו בגן עדן), ועל כולם משה רבינו, כנודע מסוד 'של נעלך' (שמות ג ה) עיין (בעץ חיים) שער החשמל (פרק ג). וגוף של הימים נקרא גוף טוב, כי גוף זה רבו רע משכא דחויא. והשלם הזה [רשב"ג] שהיה מעשרה הרוגי מלכות,

אמר 'כל ימי גדלתי אותן 'בין החכמים' ואין בהם שום מום וחסרון, אעפ"כ לא מצאתי שאזכה להתלבש 'בגוף טוב' של צלמי ימי, ומשיב על זה 'אלא שתיקה', שתוק כך עולה במחשבה (מנחות כט:), שהוא צריך להיות מהרוגי מלכות בגוף הגשמי הזה לתקנו בבחינת נשמה כנודע, אבל שאר חכמים יכולין לזכך עצמן להגיע למדרגה הגדולה להתלבש בגוף טוב של גן עדן בעולם הזה.

'נוצר חסד' אבות א, יז

מרדכי ואסתר זכו להתלבש

בלבוש של אדה"ר קודם החטא

והנה אדם הראשון קודם שחטא היה הגוף שלו מעפר גן עדן, והנה הגוף הפנימי שהוא צלם אמיתי, נעשה בהארות יסוד אמא תוך נקודת ציון של המלכות, והם חותם תוך חותם מיסוד ומלכות שבנוקבא, ומאלו נעשה תרין דיוקנין אֶל הנשמות, רב וזעיר, וגם יש לבוש צלם מן דכורא. וכל אלו יש בהם בחינות שכבר נתברר לטוב גמור בסוד 'אלוה' אור קדמאה, והוא מסייע לברר הלבושים הצלם והכלים על ידי תורה ומצות, כי הלבושים של אדם סוד חשמל הכל לקחתם נגה, כי לקח עשו הרשע המלבושים שלו שקודם החטא, והם הם

התגלות האור הרב של מרדכי

הוא בעת הגלות המר

עיקר התגלות האור הרב של מרדכי הוא בעת השינה והדורמיטא והגלות המר, 'כיתרון האור מן החשך' (קהלת ב יג), כמו שידוע כי כמה פעמים האדם בצער וחשכות ועצבות והסתרות פנים, עד כמעט שהוא אבוד ונאבד בעיני עצמו, ומאמין באמונה שלמה שאלופו של עולם בכל תנועה, כי בעת החשכות והסתרה רואין למעלה למי אתה פונה ולמי לבך פונה באמונה שלמה. ואז ברגע פתאום, יבוא אדון אל היכלו, ויאיר עליו אור מופלא בחיות אלהות, עד שנתבטל ממנו כל המדות, ובא למעלה מן המדות, בתענוג מופלא. והאור הזה שהוא תענוג מופלא הוא בחינות 'מרדכי' בהתפשטות אור הרב שביל עליון שבת קודש... ולכן בהכרח לא תמצא במגילה שום שם, כי עיקר התגלות הארות מרדכי באור הרב אינו אלא בעת הסתרה, שמשיתר הקב"ה פניו שהם שמותיו הקדושים, ולפי גודל הסתרה [כך] גודל האור הבא אחריהם שהוא בחינות מרדכי היהודי.

'כתם אופיר' אסתר הקדמה שניה

'פתחיה', הפותח כל השערים בלי שום עיכוב

והקב"ה עשה עמנו נס על ידי זכות 'פתח יה' הפותח שערי רחמים, 'שאחריתך ישגא מאוד' (איוב ח ז), ובזכות פורים ומגלה ומשלוח מנות ומתנות, והביסוס עד שיתרחב דעתו בשמחה ויצא מדעתו, אזי ממשיכין התגלות יסוד אבא הזה, ורחמי המרובים, בהתגלות גם לעת פבי"פ אף לעתיד, שנוכל לעלות מעולם ועד עולם בלי עיכוב.

וקיבלנו שבימי הפורים יוכל לעלות נשמה

קטנה להיכל של צדיק מופלא בלי שום מעכב, וכן עולין כל התפילות לכתור בלי עיכוב. וזהו 'ואחריתך' הקטנות 'ישגא מאד' אף בעת הגדלות, ולזה אחר הנס נשתנה שמו [של מרדכי ל] 'פתחיה', הפותח כל השערים בלי שום עיכוב, להעלות כל מה שנעשה בקטנות בלי שום דיקדוק הדין, ולזה הדר קיבלוה בימי אחשוורוש (שבת פח). בהתגלות אור הרחמים, שלא לדקדק כל כך בעת עלותו לראות פני ה'.

'מותר שקלים' על פני זקן ירושלמי שקלים

מר דכיא המטהר כל המרירות של עוה"ז

ושורש יסוד אבא ידוע שהוא התורה, ויסוד אבא שיוצא לחוץ מיסוד רחל, בסוד מרדכי, מר דכיא המטהר כל המרירות של עוה"ז, והן הן אותיות שנפלו בכל עסקי עוה"ז, בדומם צומח חי, וצריך להעלותם, וכל עניני עוה"ז, מאכילה ושתיה, ומשא ומתן, ול"ט מלאכות, שעיקרן לברר בחינות אחוריים, כמבואר בדברי מרן בעץ חיים (שער לט בסוף דרוש ג), והן הן בחינות יסוד אבא שיוצא לחוץ, אותיות התורה שנתפזרו בכל הדברים שבעולם. וכשהצדיק עוסק בהם ביחודים מקרב הגאולה, ומוחה עמלק מר המות.

'מותר שקלים' על פני זקן ירושלמי שקלים

זה לעומת זה

בעת שנולד נשמה קדושה, נותנין לו 'עזאזל' (ראשי תיבות) אית זיה ליעומת זיה עישה, ונברא כנגדו איש אשר בתוכו [הוא] נפש רעה דומה ממש אל הצדיק, ומתנהג עצמו בצדקות ורמאות, ומשתרר ומנשא עצמו כ'איש צר ואובי' (אסתר ז, ו) המנגד למרדכי היהודי, וכן בלעם נגד משה היה נביא מושך אחריו אנשים כיוצא בו, וכל זה ידוע